

FELSŐ-ZEMPLEN

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Kossuth Lajos-utca 34. szám.

ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor. negyed évre 2 kor.

Egyes szám ára 20 fl.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hörmentlen levelek nem fogadtatnak el.

Nyílt-ter soronként 40 fl.

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetések és nyílt-ter díjak küldendők:
Landesman B. könyvnyomdája.

Okulás a nemzetiségeknek.

Nemzetiségi agitátoraink helyesen teszik, ha szemüket Németország felé irányítják ahol brutális kegyetlenséggel, a hatalom minden eszközével, hitvány pénzzel irtják ki a pózeni lengyeliség nemzeti érzületét, nemzeti fajtáját. Édes Istenem, mi lenne, ha nálunk csak negyedrés ennyi törvénytelenység helyesebben embertelenség követné el a nemzetiségekkel szemben. Európa minden városában Hlinkák és Lukácsiuskák prédikálnának a magyarok barbárságáról és az öreg Björnsterne Björnson valószínűleg egy norvég léghajós flotta élén szállana hadba az ázsiai magyarok ellen. Így azonban, mert a hatalmas Németországról van szó, hallgatnak a Hlinkák és hallgat Björnson is, legfeljebb a magyarok ellen ereszt meg egy-egy ádáz cikket.

Szó sincs róla, mi is mélyen sajnáljuk azt, ami odakünn Pózenben lengyel testvéreinkkel történt. A magyar nemzet mindenha rokonszenvezett a lengyelekkel és még sokan élnek közöttünk, akik tisztára a lengyel nemzet iránt érzett rokonszenvből résztvettek az 1863-iki lengyel forradalomban és vérüket ontották az akkor végleg elbukott lengyel ügyért. Elismerjük azt, hogy gonosz és igazságtalan dolog az, ami a pózeni lengyel birtokosokkal történik és minden részvétünk az övéké.

De van ennek az eseménynek egy nagy tanulsága is, ugy a magyarságra, mint a nemzetiségekre nézve. A magyarok meg-

tanulhatták és szemük előtt láthatták, hogy miként oltalmazza és fejleszti fajtáját egy uralkodó fajta, amely ur a maga földjén és kedve, izlése szerint alkotja meg törvényeit és közigazgatásait. Megtanulhatták a magyarok azt, hogy egészen más dolog egy másik ország ügyeiről frázisokat mondani és más dolog odalent az országban uralkodni. A német sajtó lelkes előharcosa a magyarországi pángermán propagandának és nyakra-főre jelennek meg cikkeik, sőt tartalmak népgyűlések is odakünn arról, hogy miként nyomják el Magyarországon a német nemzetiséget. Ha nem lenne olyan nagyon szomorú, valóban kacagni kellene a rémes ellentét felett, amely a magyarországi svábok sorsa fölött való kesergés és a lengyelek példátlanul álló kipusztítása között van.

A nemzetiségek pedig ebből megtanulhatják, hogy Németországból már régen kiverték volna őket, ha úgy viselkednének, mint nálunk. Hatalmas, önálló nép volt valaha a lengyel, kiírthatatlan történelmi tradíciói vannak és valóban nagyszabású nemzeti kulturával bír. Ha lehet elfoglalt országu népnek joga nyelvéhez és nemzeti kulturájához, ugy bizonyára a lengyel az és a világ mégis elnézi, hogy Németországban ugy bánnak a lengyel nemzettel, mint egy hontentotta törzsszel. Sem történelmi multja, sem államalkotó multja, de még csak tradíciói sincsenek a mi nemzetiségeinknek. Hiszen ugy vándoroltak be hozzánk.

Vigyázzanak, nehogy a magyarok a poroszoktól kezdjenek tanulni!

Áldatlan állapotok.

Az állam beteg organismusának első tünete a kivándorlás hazát — az iparos és gyógyítására nagyon sokan ajánlottak, de ezen gyógyítani szándékozó orvosok egyikének receptje sem használt, a bajt nem hogy csirájában nem sikerült elfojtani, sőt ez az egész szervezetet inficiálta. Őkát a nehéz megélhetési viszonyokban kell keresni.

Ez az alsóbb réteg. Talán magasabb rétegekben egészségesebbek az állapotok? Ott, hol az egyesek részint társadalmi helyzetük-nél fogva, részint helyhez és rögöz kötétt szellemi tevékenységük, vagy szellemi tevékenységgel párosult phisikai munkájuknál fogva — tarthatatlan helyzetüknek ezen ijesztő külső bizonyítékát nem adhatják is, mint azon legalsóbb rétegek, melyek két kezük munkájával tisztán phisikai erejükkel tartván fenn magukat, a megélhetés szüksége elszakítván minden kapcsolatot, vándor bottal kezükben keresnek jobb hazát.

Egyformán áldatlan az állapot.

A legalsóbb néprétegnél, mely elhagyja a megélhetést nem nyújtó hazát — az iparos és kereskedő osztálynál, mely anyagi eszközök: pénz, megint pénz és ismét pénzihiányában tönkre megy — vagy a művelt középosztálynál, hol dijuoktól a képviselőig a létra különböző fokain felfelé igyekvő embereket látunk, kik csak nehezen tudják megélhetésüket biztosítani és még csak „standard”-jukat is megszerezni.

Ez a jelen képe: anyagi romlás mindenfelé. Hogy a jövő képe kedvezőbb lesz-e, az attól függ, hogy vannak-e és ha igen, milyenek azon eszközök, melyekkel a helyzetet változtatni akarunk.

Magyarország gazdaságilag elmaradt ország. Ipar, kereskedelem fejlesztése nem képezik a vezetők célját, szerintük Magyarország agrár állam, hol a lakosság 60%-a közvetlenül, 92%-a pedig közvetve él a földművelésből; helyes theoria volt ez régen, mikor a magyar buza a külföldi államok behozatalának jelentékeny részét képezte, de most mikor az amerikai praireken extensiv módon, csekély munkaerővel termelt búzával a magyar buza külföldön a versenyt ki nem állja, dőreség át

TÁRCZA.

Képek Olaszhonból.

— Utí rajzok és tanulmányok. —
Irtá: Darabánt András. 7

Assisi. Perugiából Assisibe mentünk, mely tanulmányutunknak egyszersmind legdélibb pontja Olaszországban. Assisi regényes szép fekvésű város 5300 lakossal, Szent Ferencnek szülőhelye. Az Olaszországban járókelő el nem mehet a kis Assisi mellett a nélkül, hogy a középkor egyik legesodálatosabb alakjának emléketől át — megáthatott hegyi városkának ne szenteljen legalább néhány órát.

Tulajdonképen egész Assisi a róla nevezett Szent Ferenc mauzóleuma, kinek emlékét már lenn, a Topino széles völgyében emelkedő Santa-Maria degli Angeli templom idézi föl a „Porziuncola”-kápolnával, mely a nagy szent buzgó vallásgyakorlatának kedvence helyén épült.

A megérkezés után azonnal megnéztük a vasuti állomás melletti templomot, melyet Szent Ferenc eredeti temploma fölé 1569-ben kezdett építeni Vignola. Láthatjuk a templom belsejében a kupola alatt a szentnek saját kápolnáját; ez a Ferencendí szerzet bőséje. A Portiuncula mögött van a cella, hol a szent meghalt, Spogna freskóival s Szent Ferenc szobrával. Érdekes a

sekretyétől nyugatra az a kis kert, melyben a szentnek tövistelen és vérpettyes rózsái teremnek.

Innen hosszú, gyönyörű kanyargós út visz föl a városba, mely azonban fönt hihetetlen meredek utcákba vész el. A város, a völgyből nézve, barnásszürke házaival olyan benyomást tesz, mintha az élettelen kihalt háztömeg nem is igazi város, hanem a természetnek valami kalandos szeszélye formálta volna a Subasio előhegyeinek karimáját ilyen városalakuvá.

A város magában véve is érdekes sajátos építési modora és ódon jellege miatt, melyen újabb építkezés ugyszólván semmit sem változtatott. A hosszan elnyúló városka északnyugati csúcsára a kolostor mögöl emelkedik ki assisii Szent Ferenc nagy hármás temploma. A templom két egymásra épített részből áll s egyike Olaszország legnevezetesebb gótikus templomainak. Az alsó templom ma is használatban van, kriptaszerű, csak 10 méter magas menyezettel. A kereszthajó közepén van Szent Ferenc kriptája, hová le lehet menni. Fölötte a menyezeten láthatjuk Giotto freskóit. A sekrestyéből fölme gyünk a felső templomba, mely ma már nem szolgál isteni tiszteletre, hanem nemzeti emlék. Főbejárata a Piazza Superiore fölöl van. Magas és világos gótikus építmény, szép üveg festményekkel. Freskói nevezetesek, mert átmenetet alkotnak a bizánci művészetből a renaissance művészetébe. A boltozatok s a falak felső részei Cimabue, a Giotto előtti

legnevezetesebb festő díszítette egyszerű decoratio képeivel. Az evangelisták, Krisztus, Mária stb.

A falakon bibliai történetek Mózes első könyvéből és az új-testamentumból. Ez alatt Giotto 28 freskója. E templomhoz épített kolostor árkádjából elragadó kilátás nyílik majdnem az egész Umbriára, melyet északról és keletről az Appenninek határolnak.

E templomtól kiindulva, ha végig megyünk a város szűk utcáin, amelyekben ugyszólván, minden második ház Assisi szentjének valamimemű képével ékeskedik, a Ferenc congenialis kortársának a női szerzet alapítónak, Szent-Klárának ajánlott templomhoz érünk, melyben az ő szent sírját láthatjuk.

Szent Klára a felső völgy egy ódon templomának kriptájában fekszik üvegkoporsóban. Csak az arca látszik, megbarnítva az enyészettől. Nyugodt vonásain bágyadtan ömlik el a lámpa fénye s sajátos szelidiséget tükröztet vissza. A vigmedélyü komorrá lesz, a bűnös megtér, a jámbort ihlet fogja el szent Klariss misztikus sírboltjában. Lehallik hozzánk a Clarissa nővérek szelid zsolozmája s nekünk is mennünk kell, mert kalauzunk siet vissza vezekló testvéreikhez. A szent ereklyét csakis imádkozás közben mutatják meg.

Elérkezünk utunk utolsó állomásához: Anconába.

Ancona kereskedelmi város, Olaszország legjobb kereskedelmi kikötője. Még a görögök alapi-

nem térnünk iparra és kereskedelemre, illetőleg az agrár államot ipari és kereskedelmi állammá nem tennünk.

Gyárak emelése, azok anyagi támogatása, fejlesztése, másrészt a munkások érdekeinek megvédése, a munkások és munkaadók között felmerült érdek ellentéték elsimítása kell, hogy képezze az állam célját az ipar fejlesztése tekintetében.

A kereskedelem emelése érdekében a pénz kell olcsóvá tenni. A viszonyokat nagyban nehezíti a jelenleg uralkodó pénzhány, az amerikai nagy vállalkozások folytán a pénz tengerentúlra vándorolt és a csekély kínálatlaltal szemben fennálló óriási kereslet a pénz drágává, sőt megszerzhetetlenné tette, drága pénzen sem lehet pénzt kapni. Azok pedig, kiknek az áldatlan állapotban segíteni kötelességük lenne, összetett kézzel állnak, sőt kárörömmel nézik, hogy a kicéhezett ország, mint kap egy rossz kiegyezés után. Pedig a segítség hatalmukban volna, természetesen, ha nem 17 milliót — egy cseppet a tengerbe — helyeznének betégy.

De hát ezek a kérdések nem különálló, hanem kapcsolatosan összefüggnek. Mert a hol pénz van, ott nem csupán a kereskedelem virágzik, a tőke hazájában gyárak emelkednek, ami ismét munkás utáni keresletet vonja maga után, ami, ha kevés munkás van, a munkabérek emelkedését idézné elő s a munkás kereslet folytán nem csak hogy a kivándorlás minimumra csökkenne, sőt a visszavándorlás is nagy mértékben megkezdődne.

Jobb idő csak akkor lesz — ha ugyan lesz — ha a munka nálunk sem lesz szegény, de hát a magyarnak sajtósága a helyezés és a keresztlábas asztal mellett politizálás; pedig hát politikából meg nem élünk.

F. L.

Rossi Rosina és Werner Sárka hangversenye Nagymihályon.

—decz. 5.

Ritkaságszámba megy vidéki városban egy olyan estély, amilyenre Nagymihály s vidéke intelligens és a valódi magasabb művészetet megbecsülni tudó és azért lelkesülni kész közönségének van a közel jövőben kilátása.

December hó közepén ugyanis Rossi Rosina, a világhírű opera- és hangversenyénekesnő s Werner Sárka, vármegyénk közismert cimbalom-művész és okl. tanárnője tartják meg egyetlen hangversenyüket a Barnai szálló nagytermében.

Rossinak a hire-neve egész Európában eldan terjedve s mint dalművész ma ugyszólván páratlan talantum. Valósággal meglepő jelenség, a ki hódít, elragad, gyönyörködtet. Ritka szép csengő és tiszta mezzoszoprán hangja rendkívüli könnyedséggel emelkedik a magasba, hogy trilláival éppen olyan könnyedén szálljon le is a mélybe, hol éppen olyan behelzögnen ragad magával. Remek hangterjedelméhez járul megjelenésének bája, előadásbeli izlése és művészi ötletessége.

Ahol eddig csak fellépett, a legkényesebb és

tották 400 Kr. e. Vára nevezetes stratégiai pont. Kikötője hatalmas, sokkal nagyobb, mint Genováé. A kikötő északi moloján emelkedik a régi híres Traján diadalíve és az Arco Clementino.

Közvetlen a tenger fölötti magasságban pompázik a dom és a mellette levő püspöki palota. Itt halt meg II. Pius pápa; nevezetes humanista tudós, írói nevén Aeneas Sylvius Piccolomini, az Euryalius és Lucretiaról szóló történet szerzője. A palotaterről fenséges kilátás nyílik a tengerre. A városban igen sok nevezetes monumentális épület van.

Másnap reggel a „Dániel Ernő” hajóba szálltunk be, melyen Fiuméba utaztunk. Amilyen kedves és nyugodt volt a tenger Olaszthonba való utazásunkor, ép oly kegyetlen, kíméletlen és szélszélyes volt most, amikor haza felé utaztunk. Már a kikötőben is éreztette velünk kegyetlen haragját, hát még mikor a nyílt tengerre kiértünk! Kis sajkánkat úgy dobálta az óriási hegyhullám, hogy minden percben vártuk az utolsó ítéletet. A tengeri betegséget természetesen egyikünk sem kerülhette ki. Sok hányattatás után nagynehezen 4 órai késéssel végre megérkeztünk Fiuméba s a legnagyobb öröm szállta meg valamennyifünket, mikor lábunk ismét biztos talajon érezhette magát.

A magyar tengerpart és Abbázia megtekint-

legmagasabb izlésű kritikust éppen úgy elragadta, mint hallgatóságát, mely folyton ünnepelte minden felé, mivel az általa nyújtott műélvezet szinte páratlanul maradandó emlékezetet hagyott a lelkekben.

A művész bár Olaszthonban nevelkedett, mindazonáltal precízen ejti ki a magyar szavakat, teljes könnyedséggel kezeli legszebb népdalainkat, úgy mint a legmagasabb stíliu classicus dalokat, és éppen ezáltal nyerte úgy meg a szépért lelkesülni tudó közönséget.

Összes fővárosi lapjaink a legkedvezőbb kritikákkal igazolták a kiváló művész nagy és fényes tehetségét.

A művész dalszámaait Werner Sárka cimbalom-művész fogja művészi játékaival emelni, a kit a sors nemcsak páratlan művészi képességgel áldott meg, de művészetének egyuttal hívatott tanító-mesterévé predesztinált. Páratlan talantumos művész, a ki a legmagasabb igényeket is kielégítő tudással és kiváló precizitással kezeli hangszerét s játékaival egyaránt gyönyörködtet szívet-lelket!

Nem kell öt dicsérnünk, mert hiszen itt vármegyénkben is már több hangverseny keretében bebizonyította, hogy mennyire hívatott művésze hangszerének s büszkék lehetünk arra, hogy művészetét vármegyénk szívében, szülőhelyén Sátoraljaújhegyben terjeszti és kultiválja.

Örömmel nézünk tehát a kilátásba helyezett estély elé, mert az igazán élvezetesnek ígérkezik, s hihető, hogy közönségünk méltányolni fogja e művészi vállalkozást és annak idején tömegesen vesz részt a hangversenyen.

Részletesebb értesítést később fogunk hozni. Addig is jegyekre előjegyzéseket elfogad Landesman B. könyvkereskedése.

VEGYES HIREK.

— **A kir. járásbíróság ügybeosztása.** A nagymihályi kir. járásbírósnál 1908. évi január hó 1-től kezdve a büntető ügyek referense Garbinszky Sándor kir. járásbíró lesz. Az eddigi referens, Sallay Béla kir. aljbíró a telekkönyvi ügyeket fogja elbírálni.

— **A gymnasium ügye.** A Nagymihályon létesítendő 4 osztályú gymnasium ügye kedvező auspiciumok között várja Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter döntését, a kinél zemp-léni Moskovitz Geyza nagybirtokos, Sztáray Sándor gróf és Czibur Bertalan országgyűlési képviselőkkel legutóbb együttesen tisztelgett e tárgyban. A cultusminiszter a gymnasium létesítését positive kilátásba helyezte, úgy hogy ha az 1908. évre nem is, de az 1909. évre bizony remélhetjük a gymnasium felállítását.

— **Az általános megyei tisztújítás** alkal-mából Meczner Gyula Zemplénavármegye főispánja a választáson követendő egyöntetű eljárás céljá-

tése után április 24-én este ismét országunk szívébe Budapestre érkezünk.

* * *

Csodálatos világ is ez az Olaszország!

Van itt minden, amit emberi szem látni vágyhatik: égbenyoló havas és kalászos rónaság, virányos liget és sívár, vad szikla, csöndes erdei magány és háborgó tenger, a talaj és növényzet minden faja kínálkozik a gyönyörködő érzéknek és a munkás kéznek, az égboltozat színének, fényének bővös változataival maga tanít meg a színskála titkaira és a hegyek keble feltárja azt az anyagot is, amelyből az ember vésőjének segítségével önmagát tökéletesebb alakban formálhatja újra.

A képzelet szertelenségekre vész, ha ebben az országban tul akarja szárnyalni a való természetet. Nem tudunk csodálkozni — mondja Berzevics — a Michel Angeló titáni gondolatán, aki egyszer a Carrara mellett a tengerbe kinyuló hegyfokot egyetlen óriásalakká akarta kifaragni, amely talán — mint azt már egy görög művész megálmodta — a tenger felé kinyújtott keze tenyerén egy várost hordozott volna. Olaszországban birtokukba vettek mindent és valóban igaz van Leon Battista Albertinek mikor azt mondja: „az ember önmagából és önmaga által mindenre képes, — csak akarnia kell.”

ból a vármegye mértékadó köreit f. hó 7-ére szombat délutánra Sátoraljaújhegyre előértekezletre hívta össze. Városunkból is többen kaptak meghívót.

— **Az ifjusági egyesület Uránia előadása.**

Az ezidei második előadás f. hó 1-én tartott meg, mely alkalommal az „Első Királyaink az Árpádházból” című sorozatból Szent István király történetét vitették kepek kíséretében lön bemutatva. Az előadás következő tárgya „Velenec” volt. Velenec — a lagunák alkotásában gazdag s a művészet remekeiben bővelkedő országát — oly fényes képsorozatban mutatták be, hogy az a megjelent illusztris társaság tetszését teljesen kiérdemelte s a fölolvásó Oppitz Sándor plébánosnak, a ki egyszermind a szöveg szerzője is, hála képen a nyújtott szellemi élvezetért sokat éljenzett. A felolvasást Sztáray Irma grófnő, Isteben boldogult Erzsébet királynék udvarhölgye és Sztáray Sándor gróf országgyűlési képviselő, valamint Mariska comtesse is végig hallgatta. A jövő előadás f. hó 8-án tartatik, sorrendje: „Első Királyaink az Árpádházból” folytatása és „Tirol” igen szép, színezett 60 képpel. — E helyütt kérjük az előjegyzett helyek megváltását, nemkülönben kérjük a közönséget, hogy a felolvasásokat az ajtó folytonos nyitogatása és becsapásával meg ne zárja.

— **Hatósági mézárszék.** Említettük lapunk mult heti számában, hogy a husarak folytonos, semmi által meg nem indokolt emelése arra készítette városunk közönségét, hogy egy hatósági mézárszék felállításának ez eszméjét pendítse meg. Az eszme Walkovszky Béla községi bíró erlyes fellépése következtében immár a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben ma csütörtök délután a vágóhídon próbavágatás eszközöltetett, s a husnak kilóját, a mely elsőrendű marhából való, 1 kor. 12 fillérréll árusították. Az intéző köröknek figyelmét éppen csak azon körülményre hívjuk fel, hogy a hus kimérését föltétlenül ellenőriztetni kell, mert ha ez meg nem történik, megeshetik az, hogy a közönség egyideig ugyan jól fog járn, mert pl. 1 kiló hus helyett 15—20 grammal esetleg többet fog kapni, de nem lesz benne köszönet, mert ez a manipuláció arra fog irányulni, hogy az ügy discreditaltassék s az eredmény deficitell záruljon s akkor ismét ott leszünk, a hol „a mádi polgártárs.”

— **Vigyázatlan községi bíró.** Sztankó János topolyáni községi bíró f. hó 4-én délután a klockocsi bucsuról hazafelé hajtott, s a Sulyovszky-utcai fordulónál annyira elővigyázatlan volt, hogy a vele szemközt Landesman Bernát berkocsiján Sztára községből hazafelé igyekvő Fejér Elemér szolgabíró kocsiába beleütközött oly szerencsétlenül, hogy a szekér rúdja Landesman egyik lovának a hasát felhasította s mintha misem történt volna, Sztankó megállás nélkül tovább folytatta utját. Marinyák rendőrtizedes érdeme, hogy a tettest a fentvezett községi bíró személyében kipuhította. A súlyosan megsérült lovat agyonlőték, a gondatlan bíró ellen pedig kühágás miatt megindították az eljárást.

— **Dr. Spiegel Ödön** ügyvéd irodáját Budapest VI., Hajós-utca 24. szám alatt megnyitotta.

— **Felolvasás az iskolában.** Az áll. elemi iskola leány növendékeinek Oppitz Sándor plébános f. hó 5-én Péter, Aba, Samu, Endre és Béla Árpádházi királyainkról vitették képekkel egybekötött felolvasást tartott. A fiunövendékeknek f. hó 9-én hétfőn délután tartatik meg a felolvasás.

— **Márványbánya Zemplénavármegyében.** Meczner Gyula főispán egyik erdejében hatalmas kiterjedésű márvány telepet fedeztek fel. A márvány gyönyörűen ezertt szürke színű s a legszebben csiszolható. Még csak arról kell meggyőződést szerezni, állja-e a márvány a nedvességet és a fagyot s ha e tekintetben a szakértő vizsgálat kedvező eredményre vezet, ugy a tulajdonos hozzá fog kezdeni e bánya kiaknázásához.

— **Öngyilkos perdita.** Homonnán az ot-tani nyilvános ház egyik vesztaszúze halálosan beleszeretett egy zenészebe. Fáraó ivadéka a Rigó Janesi nyomdokain haladva nem érzett magában viszont-hajlandóságot, ami annyira elkészerítette a szóban levő hölgyet, hogy marólug segélyével a tulvilágra expediálta lángoló lelkét.

— **Andrássy Géza gróf jubileuma.** A testedző sportágak lelkes művelője, *Andrássy Géza* gróf, a minap szép jubileumot ült. A nemes gróf, a ki tudvalevőleg egy évtizednél régebb idő óta igaz passzióval tölti be a *Magyar Athletikai Club* elnöki tisztét, páratlan buzgalommal kultiválja a lovas-sportot is és a lovaspótlót Magyarországon meghonosítván, pompásan összetanult magyar csapatával nem egy külföldi mérkőzés dicsőségét hozta haza. Jubileumát is a lovas-sport hívei rendezték. A minap lett ugyanis *huszonöt éve* annak, hogy *Andrássy Géza* gróf mint mester vezeti a parnótéresi falkát, a melyet nagy fáradsággal és áldozatkészséggel elsővé tett az országban. A jubileum alkalmából emléktárgyakkal lepték meg mindazok, a kik évek óta a falca után lovagoltak; *Parnón* pedig harmincterítékü ebéd volt, a melyen *Hadik-Barkóczy* Endre gróf köszöntötte föl a jubiláló mestert. A parnótéresi vadászatok különben most is folynak és állandó résztvevői: *Andrássy* Gézáné grófné, *Andrássy* Sándor gróf és neje, özv. *Andrássy* Tivadarné grófné, *Andrássy* Ilona és Borbála grófnők, *Odescalchi* Lili hercegnő, *Liechtenstein* hercegnő, *Andrássy* Károly, Manó, Imre, Mihály grófok, *Széchenyi* Géza gróf és neje, *Sztáray* Sándor gróf, *Sigray* Antal gróf, *Lónyay* Menyhért gróf, *Eszterházy* Mór gróf, *Pallavicini* György örgróf, *Rohonczy* Lőrinc és *Vécsey* László báró.

— **Kérelem.** Felkéretnek a Cassinó könyvtár t. olvasói, hogy a kint lévő összes cassinói könyveket f. évi december hó 15-től kezdve a könyvtárba — leltározás végett — beszolgáltatni sziveskedjenek. *A Cassinó igazgatósága.*

— **Megfellebbezett választás.** A mezőbörzi törv. hatósági bizottsági tagok választását odaváló polgárok megfellebbezték azzal az indoklással, hogy Havaj, Mikó és Kispólyán községekben a választás határideje kellő időben s törvényes formában nem lett közzétéve. A felebbezés tárgyában *Haraszthy* Miklós homonnai főszolgabíró bizta meg a többség a vizsgálat foganatosításával.

— **A hazai ipar érdekében** Most a karácsonyi ünnepek küszöbén, midőn a közönség tömegesebb bevásárlásokat szokott eszközölni, különösen actualis s megszivlelendő dolog, hogy ne adjuk föltétlenül osztrák árúért pénzünket s ne gazdagítsuk minden áron az osztrák sögort, hanem amennyire lehetséges, szerezzük be szükségleteinket *hazai* készítményű iparcikkekből, különösen ha oly iparcikkekről van szó, melyek hazánkban ép oly jó minőségben s kivitelben állítatnak elő, mint Ausztriában. Hogy a közönség s a kereskedők tájékozódva legyen, hogy melyek azon árucikkek, melyek hazánkban készíttetnek s hogy honnan kell azokat beszerezni, a m. kir. kereskedelmi muzeum *„Hazai ipari beszerzési források”* cím alatt egy könyvet adott ki, melyben utmutatás van miderre nézve s a gyárak is megvannak jelölve. A könyvet a nevezett muzeum megküldötte szolgabírói hivatalunknak is, a hol *Fejér* Elemér szolgabíró készséggel rendelkezésére bocsátja azt bárkinek, a ki akár a fogyasztó közönség köréből, akár a kereskedők közül ez irányban érdeklődnek.

— **Üresedésbe jött körorvosi állás.** A gálszécsi járáshoz tartozó cseleji körorvosi állásra, mely lemondás folytán üresedésbe jött: f. évi december hó 25-én adhatók be a pályázati kérelmek *Nemes* Sándor gálszécsi főszolgabíróhoz. Az állás 1000 kor. fizetés és 220 korona utiatalánynyal van javadalmazva.

— **Olcsoőbb lesz a cukor.** Az osztrák kormány a mai 38 kor. cukoradót 22 koronára szándékszik leszállítani. Ez az intézkedés reánk nézve annyiban hat ki, hogy így a surtax ellenére is elárasztaná hazánkat a sokkal olcsóbb osztrák cukor. Magyarország tehát vagy kénytelen lesz szintén leszállítani a cukor adóját, vagy az itteni áraknak megfelelő pótdóval terhelni az osztrák cukrot. Azt hisszük, hogy inkább az előbbi fogja tenni.

— **Temesvári Szent Miklós országos vásár.** Mint jól informált helyről értesülünk, a Dél-magyarországon uralkodó nagy takarmányhiány folytán a f. évi december hó 12-én kezdődő temesvári szarvasmarhavásáron igen nagy mérvű

felhajtás várható, a mely körülményre az érdekeltek körök figyelmét emzennel felhívjuk. De sertésekből és lovakból is nagy felhajtást várnak.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék:** Családunk javára szóló *életbiztosítás*, minőt a egkülönfélebb módozatok szerint ajánl: *Brügler* Lajos a *Triesti ált. biztosító társaság* (General.)

10 koronát takarít meg mindenki, aki öltönyeit **Reich Adolf** férfi-szabónál Nagymihályon készítteti. Mérték után legnagyobb választék hazai és külföldi valódi gyapjuszövetekben. Legújabb divatu szabás.

CSARNOK.

Hogyan lehet hü cselédet nevelni.

Elbeszéli egy gazdagasszony.

Tizenegy év előtt a cselédek »rossz nevű asszony«-nak neveztek. A cseléd népség kikiáltotta, hogy »nagyon szekant, pedáns és türelmetlen« vagyok. Félig meddig igazuk is volt. Nagyon fiatal asszony voltam — köztünk legyen mondva — igen fiatalon, tizenhat éves koromban mentem férjhez. Meglehetősen értettem a háztartáshoz — mit nagyrészen szigoru mostoha anyámnak köszönhettem — egyedül csak a türelmem hiányzott, mint a legtöbb fiatal asszonynak. Így aztán nem csoda, hogy a cselédek sürün változtak nálam és pár év alatt néhány tucatot »zsarnokoskodtam« el a háztól. Ma sokkal komolyabban gondolkodom s megvagyok győződve, hogy a legtöbb leánynyal igazságtalanul bántam. Ha akkoriban több türelmem lett volna, akkor nem változtak volna oly gyakran nálam a cselédek.

Egyik napon egy jámbor egyszerű, de gyermekeit alaposan nevelő paraszt asszony állított be hozzám tizenhét éves leányával, hogy fogadjam cselédnek. Tíz leány gyermek volt odahaza. Arrá kért fogadjam meg szeretettel s tekintsem úgy, mint az anya leányát, legyek hozzá szigorú, kívánjam meg tőle a rendet és ha Mari — így hívják a leányt — engedetlen, akkor csak fenytsem meg. Ugyanezeket mondta el Mari atyja, egy jóképű parasztember és lekemre kötötte leányát. Ekkor először jutottam arra a tapasztalatra, hogy az asszony és cseléd közt a visszony alapjában más, mint a mint közönségesen képzeljük s hogy nem csak a leánynak, hanem az asszonynak is vannak köteleltségei.

Ezért nagyon komolyan fogtam fel hivatásomat s elhatároztam, hogy türelmes leszek. Marinak megmutattam mindent, hogy kell végzeie, sőt ha szükséges volt, többször egymásután is.

Szegény leány faluról jött s igen sok konyha eszköznek még a nevét sem tudta.

Először is fejébe vertem, hogy minden munkát tisztán kell elvégezni, e mellett azonban neki is rendesnek és tisztának kell lennie. Megtanítottam csakhamar a mosásra s Mari csakhamar szép előhaladást tanusított. A vasalást magam végeztem, különöse a férfi ingek vasalását. Marinak néznie kellett, hogy miként vasalok, bár sokáig nem mertem reábizni a férfinkeket. A leánynak becsyágyát ez nagyon bántotta. Egy alkalmas pillanatot fel is használt arra, hogy férjemnek ezt elmondja.

— Ah mondá a jó uram, enged meg, hogy egy néhány inget vasalhasson Isten nevében, megnyugszom vele, megnyugszom vele, ha nem is lesz olyan jól megvasalva, meg kell neki próbálni, a nézésből nem tanul meg vasalni.

Igy teátt engedtem. Persze az első kísérlet balul ütött ki, de láttam, hogy türelmemmel kis idő múlva sikerülni fog s sikerült is.

A konyhában is megtanítottam a legszükségesebbekre. Magam főztem s megengedtem, hogy nézze a főzést. Eleinte egyszerűbb s könnyebb ételeket készíttettem vele s örömmörmre egészen jól csinálta azokat. Az uram egyszer karácsonyi ajándéku szakácskönyvet velt neki és csodák csodája nemsokára Mari meglepett engem egy pompás mandulás tortával. Ez időtől fogva az egyszerű parasztleány ünnepeles alkalmakkor a szakácskönyvből bárminő ételt jól elkészített.

Végre sok fáradsággal még a fehérnemű és ruhavarrásokba is beavattam ugyannyira, hogy azóta ő maga varrja összes ruháit. A szabásra is én tanítottam meg s bámulatosan előhaladt benne.

Ámbár nem ment mindig simán a dolog. De azt megtanultam, hogy hiba nélkül nincs ember, azt is tudtam, hogy nekem is vannak gyöngém, melyeket Marinak keresztényi türe-

lemmel kell elviselnie. Az egymás iránti kölcsönös elnézések türelmessé tettek minket s Mari hűsége és ragaszkodása hozzám bámulatos volt. Szüleinek szavait jól emlékembe véstem a leánynak második anyjává váltam s szigoruan örködtem azon, hogy csakis tisztességes lányokkal társalójon. Nem türtem, hogy divatosan fényűzően járjon, mely különben se egyezik meg egy cseléd állásával, csak hűségát és kecsérságát neveli ez és lassan bár, de biztosan romlásba vezeti. E helyett arra ügyeltem, hogy mindig tiszta és csinos legyen. Elviselt ruháimat magának igazította át, sőt cipőimet is hordta. Mari ma is rendes, tiszta s pénzével oly takarékos, hogy tekintélyes összeggel bír a takarékpénztárban.

A leánynak megmutattuk azt is, hogy teljesen bírja bizalmunkat s hogy hűségét és ragaszkodását megbecsüljük, néha-néha ünnepi, vagy vasárnapi kirándulásainkra magunkkal vittük. Velem jár a templomba is.

Nagyon nagy színházkedvelő vagyok s néha-néha elviszem magammal a népszínházba, hol a népszínműveken igen jól mulat. A hosszú téli esteken harisnyákat köt, asztalunk mellett ül s épül társalgásunkon, beszélgetésünkön. Bátoran állithatom, hogy mióta komolyan megjavultam s nem vagyok többé »szekánt« a cselédek előtt, nagyon jól érzem magamat s nem bántam meg, hogy türelmemet annyira próbára tettem és sok fáradsággal hü cselédet neveltem magamnak.

Felolós szerkesztő: **Dr. Kállai József.**
Kiadóhivatali művezető: **Lándai József.**

Hirdetések.

BOR ELADÁS.

Nagyságos **CZIBUR BERTALAN** országgyűlési képviselő ur vinnai termésű

BORAIT

a n. é. közönség részére eladásra bocsátom.

ÁRAK:

1907. évi hordónként nagyban literje **45** kr.
1907. évi házhoz hordva „ **50** kr.
1905. évi asztali „ **50** kr.
1905. évi Rizling „ **60** kr.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kéri

Klein Ignác

vendéglős (Grosz palota.)

A podháj Dráveczky-féle tanya, a nagy csürös kert, rét és földekkel együtt bérbe adatik.

1086.

907.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a Kistráskán f. évi november 7-én bitangságban talált 1 darab 80 koronára becsült 3—4 éves herélt pej ló folyó évi **december hó 23-ik napján d. e. 9 órakor** a helybeli község-házánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, készpénz fizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fog adatni.

Kistráska, 1907. évi december hó 1-én.

Községi előljároság.

ÜGYNÖKÖK

felvételnek sorsjegyek és törvényesen kiállított részletivek eladására. Havi jövedelem 200—500 korona. **Valuta Bank Részvénytársaság** Budapest, Váci-körút 48.

2 TANULÓ

azonnal felvétetik **Kolozsváry Odön** kocsi-gyártó üzletében.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA.

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK
HATSCHÉK LAJOS
 BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Elárúsító hely:
Brügler Lajos Nagymihály.

EDELSTEIN és TÁRSA

..... FÉRFI-RUHA KÉSZÍTŐK
 Finom-posztó és gyapju-áru raktár Nagymihályon.

Ajánlja magát mindennemű
polgári, katonai és papi
RUHÁK

elkészítésére, magyar, francia, angol és német divat szerint.

Nagy raktár hazai gyártmányu és valódi
angol ruhaszövetekben.

Férfi-öltönyök mérték szerint valódi angol szövetből készítve **14 frttól feljebb.**

Megrendelések a legrövidebb idő alatt pontosan eszközöltetnek.

Takarékpénztár minden családban

Az embert jómódúvá nem az teszi amit megszerz, hanem amit megtakarít.

Könnyebb a pénzt megkeresni, mint azt megtartani.

Takarékosságra az embert már gyermekkorában szoktatni, illetve nevelni kell.

A takarékoság előmozdítása céljából

házi takarékperselyeket

bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is otthon könnyű módon összegyűjthetők, hogy azok aztán Persely Betétkönyvbe helyezve gyümölcsözzenek s így tőkéje gyarapításával, kiki képességéhez mérten vagyonra tehesen szert.

Bővebb felvilágosítással szolgál

a Nagymihályi Gazdasági Bank részvénytársaság.

Földbirtokosok figyelmébe!

A FRANCK HENRIK FIAI-féle kassai pótkávé-gyár igazgatósága a mezőgazdáknek a cikória gyökér természetét is ajánlja a vetésforgóba bevenni.

A CZIKÓRIA

(katáng gyökér — cichorium inthybus)

mely őszi szántást kíván, tehát már mostan ajánljuk a kísérleti művelésnek szánt talajt még tél előtt előkészíttetni. — A nyers anyag 1908. évben métermázsánként 4 K 10 fill. árban 3% súlylevonással Kassára a gyárudvarba szállítva, vagy pedig 3 K 70 fillérenyi ár mellett Töketerebes és Nagymihályi állomáson vétetik át és azonnal készpénzben kifizettetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság.

Kassán, 1907. november 15-én.

FRANCK HENRIK FIAI.

Az „Első Nagymihályi Temetkezési Vállalat“

elvállal mindenféle temetéseket vidéken is, és pedig a legegyszerűbttől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dús választékban: érc- és fakoporsókat, továbbá finom nikkel koporsókat, mindenféle szemfedeleket, művirág-koszorúkat, szállagokat, viasz- és szurok-fályaikat.

A gyászeset megtörténtevel, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésére, vidékre is a lehető legrövidebb idő alatt az intézet megbízottja tisztelettel teszi a rendelmény átvétele végett és gondoskodik annak pontos kiviteléről.

Fakoporsók 1 frttól kezdve feljebb, érckoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak egy öl nagyságban 35 frttól egész 500 frtig.

Az „Első Nagymihályi Temetkezési Vállalat“ elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, rendelkezik oszlopos gyászkoocsival, koszoru-kocsival és saját testőrökkel, szóval minden a temetéshez szükségeltető kellékekkel. A legcsekélyebb rendelménynél is gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Kiváló tisztelettel: **Miskovits Béla.**

Sürgőnyczim: Temetkezési Vállalat Nagymihály.